

24 Vegetatyvinio dauginimosi būdai

1. Trumpai aprašyk, kaip iliustracijose pavaizduoti augalai dauginasi vegetatyviniu būdu.

Dauginimosi būdas – žemuogė

Aprašymas: _____

Dauginimosi būdas – raktažolė

Aprašymas: _____

Dauginimosi būdas – švitriešis

Aprašymas: _____

Dauginimosi būdas – snieguolė

Aprašymas: _____

Dauginimosi būdas – bulvė

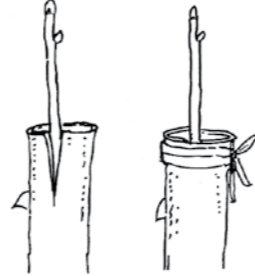
Aprašymas: _____

2. Į tinkamą lentelės skiltį įrašyk: **avietė, braškė, bulvė, česnakas, drebulė, ivera, jurginas, plukė, raktažolė, snieguolė, svogūnas, šliaužiantysis vėdrynas, švitriešis, topinambas, tulpė, tuopa, varputis, žemuogė.**

Dauginasi ūsais	Dauginasi stiebagumbiais	Dauginasi šakniastiebiais	Dauginasi svogūnais	Dauginasi šakninėmis atžalomis	Dauginasi šakniagumbiais

25 Dirbtinis vegetatyvinis dauginimas

Įvardyk ir trumpai aprašyk kiekvieną dirbtinio augalų vegetatyvinio dauginimo būdą.

Dauginimo būdas – _____

Aprašymas: _____

Dauginimo būdas – _____

Aprašymas: _____

Dauginimo būdas – _____

Aprašymas: _____

26 Paukščių tuoktuvės

Tuoktavių ritualai padeda paukščiams pasirinkti tinkamą partnerį ir įsitikinti, ar jis pasirengęs poruotis. Schemoje parodyti ir sunumeruoti skirtingi paukščių tuoktavių elgsenos pavyzdžiai. Priskirk juos konkrečioms paukščiams ir prie kiekvieno piešinio įrašyk tinkamą numerį.

Tuoktavių elgsena

```

    graph TD
      A[sklendimas poromis, akrobatiniai žaidimai] -- 6 --> B[Tuoktavių elgsena]
      C[giesmės] -- 1 --> B
      D[šokiai] -- 2 --> B
      E[dovanų teikimas (medžiaga lizdui sukti, grobis)] -- 5 --> B
      F[puošnių plunksnų demonstravimas] -- 4 --> B
      G[grumtynės] -- 3 --> B
    
```

gervė, tulžiai, povas, liepsnelė, suopiai, tetervinai

27 Skirtingų lyčių ar hermafroditai?

Piešiniuose pavaizduoti keli gyvūnai.

1. Kurie iš pavaizduotų gyvūnų yra skirtingų lyčių? Paaiškink kodėl.

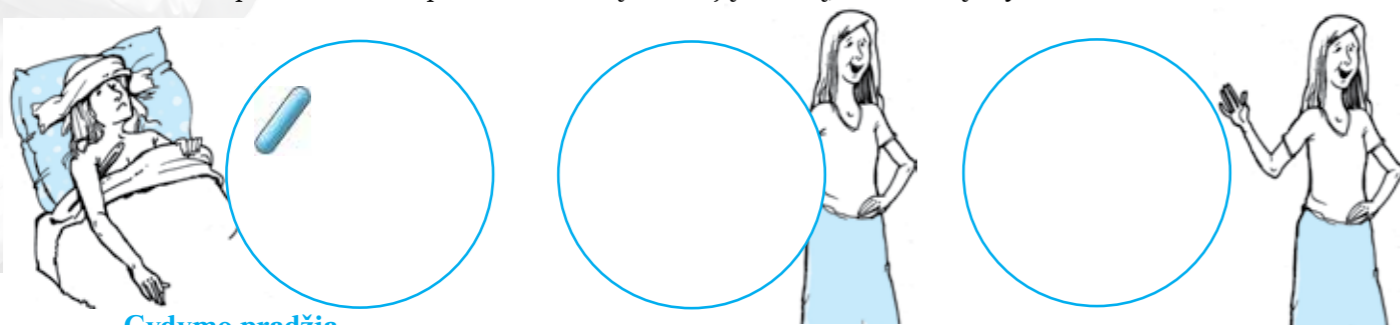
2. Kurie iš pavaizduotų gyvūnų yra hermafroditai? Kaip manai kodėl?

kikičiai, sliekai, vynuoginės sraigės, gupiai

13 Antibiotikų vartojimas

Iliustracijoje pavaizduota bakterine liga susirgusi mergina, kuriai gydytojas paskyrė septynių dienų gydymą antibiotikais.

1. Tuščiuose apskritimuose nupiešk atitinkamą bakterijų skaičių, tekstuose įrašyk trūkstamus žodžius.

Gydymo pradžia

Ligos sukėlėjai sparčiai dauginasi organizmo vidinėje terpėje, mergina jaučiasi prastai.

Po 3 dienų

Antibiotikai sunaikino _____ bakterijų, mergina jaučiasi geriau.

Po 7 dienų

Antibiotikai sunaikino _____ bakterijas, mergina pasveiko.

2. Kaip galėjo pakrypti ligos eiga, jei mergina po trijų dienų būtų nustojusi gerti antibiotikus? Paaiškink kodėl.

3. Kodėl pradėjusi gydytis mergina ėmė stipriai viduriuoti? Pasiūlyk, kaip išspręsti šią problemą.

14 Ligų sukėlėjų naikinimas

Žemiau aprašyti keli ligų sukėlėjų naikinimo būdai. Įvardyk aprašytas medžiagas, paaiškink, kur ir kaip jos veikia mikrobus.

1. Šeimininkė valo stalviršį valikliu, kuriame yra chloro junginių.

2. Prieš įšvirkšdamas vaistų gydytojas nuvalė lignonio odą medicininio spiritu.

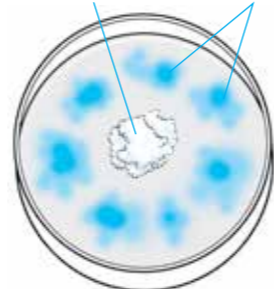
15 Kaip veikia dezinfekuojamoji priemonė?

Mokiniai „apkrėtė“ mitybinę terpę įvairiose vietose liesdami jos paviršių nešvariais pirštais. Paskui viduryje padėjo dezinfekuojamuoju skysčiu suvilgytą vatos gniužulą, uždengė ir užklajavo lėkštelę lipnia juosta. Po savaitės apžiūrėjo ir pastebėjo, kad bakterijų kolonijų matyti tik pakraščiuose, o arčiau vatos jų nėra.

1. Kodėl sakome, kad mokiniai „apkrėtė“ mitybinę terpę?

2. Paaiškink, kodėl bakterijų kolonijų neužaugo terpės viduryje.

dezinfekuojamuoju skysčiu suvilgyta vata bakterijų kolonijos

Petri lėkštelė su mitybine terpe

16 Pėdų ir nagų grybelis

1. Kuriose vietose didžiausia tikimybė užsikrėsti pėdų ir nagų grybeliu?

2. Nurodyk, kaip užsikrečiama.

3. Kokie ligos požymiai?

4. Nurodyk kelis būdus, kaip galima išvengti pėdų ir nagų grybelio.

a)

b)

c)

17 Asmeninė higiena

Parašyk, kaip elgsies nurodytais atvejais.

1. Buvo karšta diena, suprakaitavau –

2. Paglosčiau benamį šunį –

3. Batas pritrynė pūsle –

4. Nusiprausus labai išsausėja oda –

5. Sportinė apranga nemaloniai kvepia –

6. Noriu gerti, bet šulinio vanduo yra nešvarus –

18 Šviežios mėsos skyrius parduotuvėje

Paaiškink, kodėl parduotuvės mėsos skyriuje laikomasi žemiau išvardytų taisyklių.

1. Šviežia mėsa laikoma tik šaldytuvuose –

2. Tame pačiame šaldytuve nėra žuvies, pieno produktų, kiaušinių –

3. Skyriaus darbuotojas mėsą ima tik su specialiomis pirštinėmis –

19 Maisto produktų konservavimas

Pasirink **keturis** skirtingus maisto produktus ir pasidomėk, kaip jie apsaugoti nuo žalingo mikroorganizmų poveikio. Atkreipk dėmesį, jog kai kurie maisto produktai konservuojami iš karto dviem būdais. Užpildyk lentelę.

	Maisto produktas	Konservavimo būdas (būdai)
1.		
2.		
3.		
4.		

20 Termiškai apdorotas pienas

Iki patekimo į parduotuves pienas yra termiškai apdorojamas. Keli naudojami būdai apibūdinti lentelėje.

	Apdorojimo būdas	Temperatūra	Laikas	Poveikis bakterijoms	Apdoroto pieno skonis
1.	Pasterizavimas	72 °C	15–20 s	Daug žūva, bet dalis lieka	Nepakitęs
2.	Sterilizavimas	115 °C	30 min	Visos žūva	Pakitęs
3.	Kaitinimas UAT	140 °C	3–5 s	Visos žūva	Truputį pakitęs

1. Kuriam apdorojimo būdai naudojama aukščiausia temperatūra?

2. Kuris apdorojimas trunka ilgiausiai?

3. Kodėl sterilizuotas ir UAT kaitintas pienas neatidarytoje pakuotėje nesurūgsta?

4. Paaiškink, kodėl pasterizuotą pieną geriausia laikyti šaldytuve.

5. Kaip manai, kodėl gamintojai sterilizuoto pieno netiekia į parduotuves?

21 Narkotinės medžiagos

1. Kas yra narkotinės medžiagos?

2. Paaiškink, kaip supranti priklausomybę nuo narkotikų.

3. Kuo legalūs narkotikai skiriasi nuo nelegalių?

4. Pateik kelis legalių ir nelegalių narkotikų pavyzdžius.

Legalūs narkotikai	Nelegalūs narkotikai

5. Pateik pavyzdžių, kaip yra ribojamas kai kurių legalių narkotikų platinimas ir vartojimas.

22 Kofeinas

1. Nurodyk mažiausiai **tris** gėrimus, kuriuose yra kofeino.

2. Kokį neigiamą poveikį kofeinas turi žmogaus organizmui?

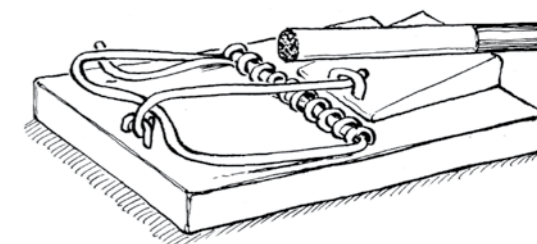
23 Alkoholizmas

1. Kas yra alkoholikas?

2. Alkoholikai ne tik žaloja savo sveikatą, bet ir kelia socialinių problemų. Pateik kelis pavyzdžius.

24 Nori užrūkyti? Prašau!

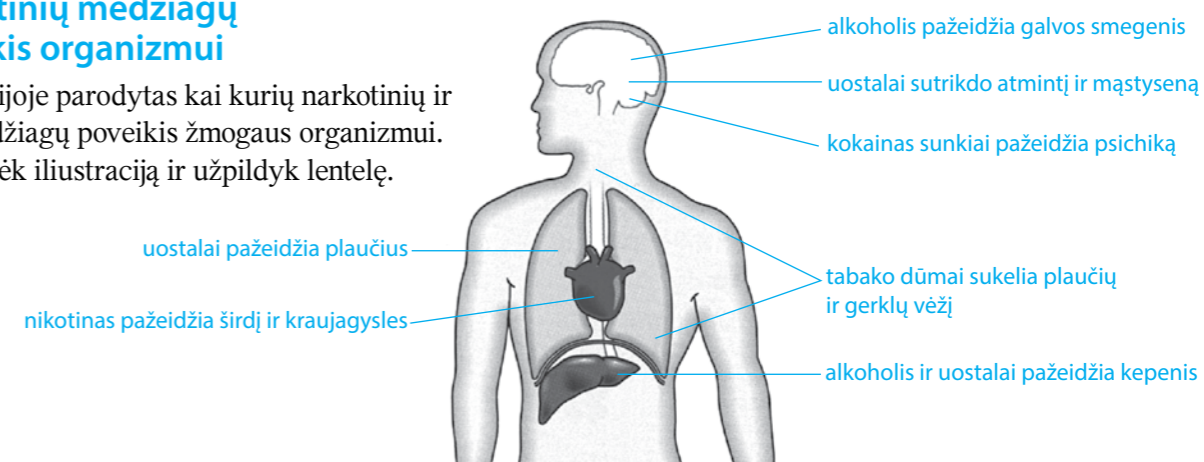
1. Įsižiūrėk į karikatūrą. Kokią žinią šiuo piešiniu mums siunčia dailininkas?

2. Kiekvienas jaunuolis žino, kad rūkymas kenkia sveikatai, tačiau vis tiek ryžtasi pabandyti. Nurodyk bent vieną priežastį, kodėl taip elgiamasi.

25 Narkotinių medžiagų poveikis organizmui

Iliustracijoje parodytas kai kurių narkotinių ir kitų medžiagų poveikis žmogaus organizmui. Išnagrinėk iliustraciją ir užpildyk lentelę.

Poveikis organizmui	Narkotinės ir kitos pavojingos medžiagos
Pažeidžia galvos smegenis ir psichiką	
Pažeidžia kepenis	
Sukelia plaučių ir gerklų vėžį	
Pažeidžia plaučius	
Pažeidžia kraujotakos sistemą	